

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **M. H.**, zastoupeného advokátkou JUDr. Janou Marečkovou, se sídlem Ondříčkova 2167/16, Praha 3, proti žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**, se sídlem Loretánské náměstí 101/5, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 1. 2021, čj. 301137/2021-VO, o nesouhlasu Městského soudu v Praze s postoupením věci,

t a k t o :

K projednání a rozhodnutí věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 15 A 54/2021 **je příslušný** Krajský soud v Praze.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Zastupitelský úřad České republiky v Tunisku neudělil žalobci, který je ženat s českou státní občankou, krátkodobé vízum pro rodinného příslušníka, neboť žalobce se podle něj dopustil obcházení zákona účelovým uzavřením manželství. Žalobce u Ministerstva zahraničních věcí (žalovaného) žádal o nové posouzení důvodů neudělení víza, ministerstvo však rozhodnutí zastupitelského úřadu potvrdilo. Žalobce se domáhal přezkoumání rozhodnutí žalovaného žalobou ze dne 3. 3. 2021, kterou adresoval Krajskému soudu v Praze.

[2] Krajský soud v Praze postoupil věc usnesením ze dne 28. 4. 2021, čj. 48 A 2/2021-19, Městskému soudu v Praze. Tento soud je podle něj místně příslušný k projednání a rozhodnutí věci, neboť podle obecného pravidla je místně příslušný ten soud, v jehož obvodu sídlí žalovaný (§ 7 odst. 2 s. ř. s.). Krajský soud zvažoval, zda neužít speciální § 172 odst. 7 větu druhou zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, podle nějž je k projednání věci příslušný krajský soud, v jehož obvodu by měl cizinec (který aktuálně pobývá v zahraničí) po vstupu na území splnit ohlašovací povinnost. Dospěl však k závěru, že toto speciální pravidlo se neužije, neboť žalobce neosvědčil, že měl ke dni podání žaloby zajištěno ubytování na deklarované adrese v Česku.

[3] Městský soud v Praze vyjádřil dne 31. 5. 2021 nesouhlas s postoupením věci a předložil věc Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o místní příslušnosti krajského

soudu podle § 7 odst. 6 s. ř. s. Domnívá se naopak, že žalobce náležitě osvědčil skutečnosti týkající se místa, kde by plnil svou ohlašovací povinnost po případném vstupu na české území. Ty v tomto řízení zakládají místní příslušnost Krajského soudu v Praze.

[4] Nesouhlas Městského soudu v Praze s postoupením věci je důvodný.

[5] Podle § 7 odst. 2 s. ř. s. *nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany.*

[6] Podle § 172 odst. 7 věty druhé zákona o pobytu cizinců, který je v tomto případě *zvláštním zákonem* podle § 7 odst. 2 s. ř. s., platí, že *pobývá-li cizinec v zahraničí, je (k řízení o žalobě proti správnímu rozhodnutí) místně příslušný krajský soud, v jehož obvodu by měl cizinec po vstupu na území splnit ohlašovací povinnost.*

[7] Podle § 7 odst. 6 s. ř. s. *není-li soud, u něhož byl návrh podán, k jeho vyřízení místně příslušný, postoupí jej k vyřízení soudu příslušnému. Nesouhlasí-li tento soud s postoupením věci, předloží spisy k rozhodnutí o příslušnosti Nejvyššímu správnímu soudu. Rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o této otázce jsou soudy vázány.*

[8] Spornou otázkou je, zda žalobce dostatečně osvědčil skutečnosti zakládající příslušnost Krajského soudu v Praze podle § 172 odst. 7 věty druhé zákona o pobytu cizinců.

[9] Místní příslušnost soudu stanovená podle místa budoucího pobytu cizince je závislá na očekávané (nejisté) události. Podle judikatury NSS je v těchto případech třeba posoudit, zda existuje podklad, který by „s rozumnou mírou předvídatelné pravděpodobnosti“ osvědčoval, že podmínka pro určení místní příslušnosti podle tohoto ustanovení bude naplněna (viz usnesení NSS ze dne 17. 7. 2018, čj. Nad 61/2018-28, bod 8, které ostatně citují jak krajský, tak městský soud).

[10] Toto řízení se vede ohledně neudělení krátkodobého víza rodinnému příslušníku občana Evropské unie, respektive občanky České republiky. Žalobce podal dne 4. 3. 2021 žalobu ke Krajskému soudu v Praze a uvedl v ní svou tuniskou adresu. Krajský soud žalobce poučil přípisem ze dne 22. 3. 2021 o pravidlech určování místní příslušnosti a současně ho vyzval, aby soudu předložil listiny (doklad o vlastnickém právu k nemovité věci, nájemní smlouvu, smlouvu o ubytování apod.) dokládající jeho vztah k adrese, na níž by měl po příjezdu do Česka plnit ohlašovací povinnost. Soud rovněž žalobce poučil, že pokud ve lhůtě nepředloží listiny, z nichž bez jakýchkoli pochybností vyplýne, že má žalobce skutečně zajištěno ubytování na uvedené adrese, stanoví soud místní příslušnost podle § 7 odst. 2 s. ř. s.

[11] Žalobce na výzvu soudu reagoval přípisem ze dne 30. 3. 2021. Uvedl, že zvolil krajský soud jako místně příslušný proto, že hodlal po vstupu na české území bydlet u své manželky (*k níž žádal o krátkodobé vízum*) v její nemovitosti na adrese V., M. Dále sdělil, že jeho manželka v současnosti pobývá u něj v Tunisku a „samozřejmě souhlasila a i v současnosti souhlasí“, aby žalobce bydlel v Česku u ní v její nemovitosti.

pokračování

Ohlašovací povinnost by tak žalobce plnil vůči oddělení pobytových agend Odboru cizinecké policie Krajského ředitelství policie Středočeského kraje. Současně s přípisem zaslal žalobce soudu listinu označenou jako „*Doklad (potvrzení) o zajištění ubytování*“ vystavenou žalobcovou manželkou a datovanou dnem 26. 3. 2021, v níž žalobcova manželka potvrzuje, že žalobci poskytne ubytování na adrese v M. „*na dobu neomezenou – dle udělení krátkodobého víza, a to počínaje dnem příjezdu cizince*“. Žalobce přiložil také prostou kopii informace o pozemku z katastru nemovitostí v obci M., jehož součástí je i stavba rodinného domu č. p. X ve vlastnictví žalobcovy manželky.

[12] Krajský soud vyšel z toho, že pro posouzení místní příslušnosti jsou rozhodné okolnosti, které tu byly v době zahájení řízení (§ 11 odst. 1 o. s. ř. a § 64 s. ř. s.). Jelikož žalobce předložil potvrzení o zajištění ubytování datované dnem 26. 3. 2021, které ke dni podání žaloby (4. 3. 2021) neexistovalo, ale bylo vystaveno až po výzvě soudu ze dne 22. 3. 2021, soud k němu nepřihlédl a konstatoval, že žalobce neosvědčil podmínky určující místní příslušnost podle § 172 odst. 7 věty druhé zákona o pobytu cizinců.

[13] NSS souhlasí s krajským soudem v tom, že místní příslušnost se jako podmínka řízení posuzuje podle okolností, které existují v den zahájení řízení, tj. v den podání žaloby u soudu, a že trvá až do skončení řízení (srov. též rozsudek NSS ze dne 22. 2. 2007, čj. 2 Azs 156/2006-38). Současně však nesdílí závěr krajského soudu, že okolnosti zakládající jeho příslušnost nebyly v této věci „*s rozumnou mírou předvídatelné pravděpodobnosti*“ prokázány. Naopak se NSS přiklání k názoru městského soudu, že žalobcem předložené listiny dostatečně dokládají jeho vztah k adrese, na níž by měl podle svého tvrzení plnit ohlašovací povinnost.

[14] Městský soud správně poukázal na to, že vyhotovení potvrzení zjevně navazuje na předchozí výzvu krajského soudu ze dne 22. 3. 2021. Nic však současně nesvědčí o tom, že žalobcova manželka nechtěla žalobci poskytnout ubytování na této adrese i ke dni podání žaloby, naopak. V přípisu ze dne 30. 3. 2021 žalobce výslovně uvedl, že jeho manželka s jeho ubytováním „*samozřejmě souhlasila a i v současnosti souhlasí*“. Datum uvedené na potvrzení nepovažuje NSS za rozhodující. Potvrzení sice zjevně v době podání žaloby neexistovalo, neboť bylo vydáno až v reakci na výzvu soudu, je ovšem nepochybné, že žalobcova manželka měla v úmyslu ubytovat žalobce u sebe v M. již v době podání žaloby, tedy asi tři týdny před podáním žaloby.

[15] Smyslem požadavku, aby byl doložen vztah cizince k místu, ve vztahu k němuž bude po vstupu na území plnit ohlašovací povinnost (§ 93 a § 97 zákona o pobytu cizinců), s rozumnou mírou předvídatelné pravděpodobnosti, je nepřipustit, aby cizinec volbou místa účelově ovlivňoval místní příslušnost soudu (srov. též např. usnesení NSS ze dne 17. 7. 2019, čj. Nad 111/2019-68, bod 6). O účelovosti žalobcových tvrzení v této věci však nic nesvědčí, ostatně ani krajský soud jejich věrohodnost nepochybnil.

[16] NSS proto rozhodl, že k projednání a rozhodnutí věci je příslušný Krajský soud v Praze, v jehož obvodu se nachází místo žalobcova budoucího pobytu v Česku (M., které spadají pod obvod Okresního soudu Praha-východ, respektive Krajského soudu v Praze; viz bod 49 přílohy č. 3 a bod 2 přílohy č. 2 k zákonu č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích).

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. července 2021

Ondřej Mrákota
předseda senátu